

HANDEL ZAGRANICZNY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W LATACH 2018-2024

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej
Referat Badań i Ewaluacji - Opolskie Obserwatorium Terytorialne

Opole, maj 2026 r.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Spis treści

1. Cel i metodologia analizy	3
2. Bilans handlowy	3
3. Eksport województwa opolskiego	5
Liczba eksporterów	9
Struktura towarowa eksportu	10
Najważniejsze rynki eksportowe	11
4. Import województwa opolskiego.....	12
Liczba importerów.....	15
Struktura towarowa importu	16
Najważniejsze rynki importowe.....	18
5. Podsumowanie.....	19

1. Cel i metodologia analizy

Analiza pn. „Handel zagraniczny województwa opolskiego w latach 2018-2024” ma na celu przedstawienie Zarządowi Województwa Opolskiego kluczowych informacji dotyczących wartości i struktury eksportu oraz importu, ich dynamiki, salda handlowego oraz kierunków geograficznych wymiany towarowej. Opracowanie uwzględnia również identyfikację kluczowych obserwacji oraz wyzwań istotnych z punktu widzenia rozwoju gospodarczego regionu.

Głównym celem analizy jest przedstawienie zmian w handlu zagranicznym województwa opolskiego w latach 2018–2024, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków eksportu i importu, w tym znaczenia rynków Unii Europejskiej i krajów trzecich.

Opracowanie stanowi wkład w przygotowanie diagnozy społeczno-gospodarczej na potrzeby strategii rozwoju województwa opolskiego do 2035 roku, a także w proces programowania nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej (UE) na lata 2028 – 2034.

Zakres analizy obejmuje wyłącznie wymianę towarową województwa opolskiego z krajami członkowskimi oraz państwami spoza UE, co wynika z dostępności i agregacji danych dotyczących międzynarodowego handlu usługami wyłącznie na poziomie kraju.

W opracowaniu przyjęto uproszczone podejście terminologiczne. Nie dokonuje się rozróżnienia pomiędzy eksportem w ścisłym znaczeniu a dostawami towarów do innych państw UE – oba te rodzaje transakcji ujmowane są łącznie jako eksport. Analogicznie, pojęcie importu obejmuje zarówno przywóz towarów spoza UE, jak i nabycia dokonywane z krajów członkowskich.

Dane dotyczące wartości eksportu i importu województwa opolskiego oraz Polski pozyskano z Izby Administracji Skarbowej w Warszawie w grudniu 2025 roku. Dane dla pozostałych województw opracowano na podstawie [raportów Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego](#).

Punktem wyjścia dla niniejszej analizy były wnioski zawarte w diagnozie regionalnej opracowanej na potrzeby „Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030” (Strategii Opolskie 2030), które wskazywały na trwały wzrost znaczenia handlu zagranicznego dla gospodarki regionu. Przejawiało się to systematycznym wzrostem wartości eksportu i importu, rosnącym udziałem eksportu w regionalnym PKB oraz utrzymującą się nadwyżką handlową. W kontekście powiązań międzynarodowych kluczowe znaczenie miały silne relacje gospodarcze z rynkiem UE, w szczególności z gospodarką niemiecką.

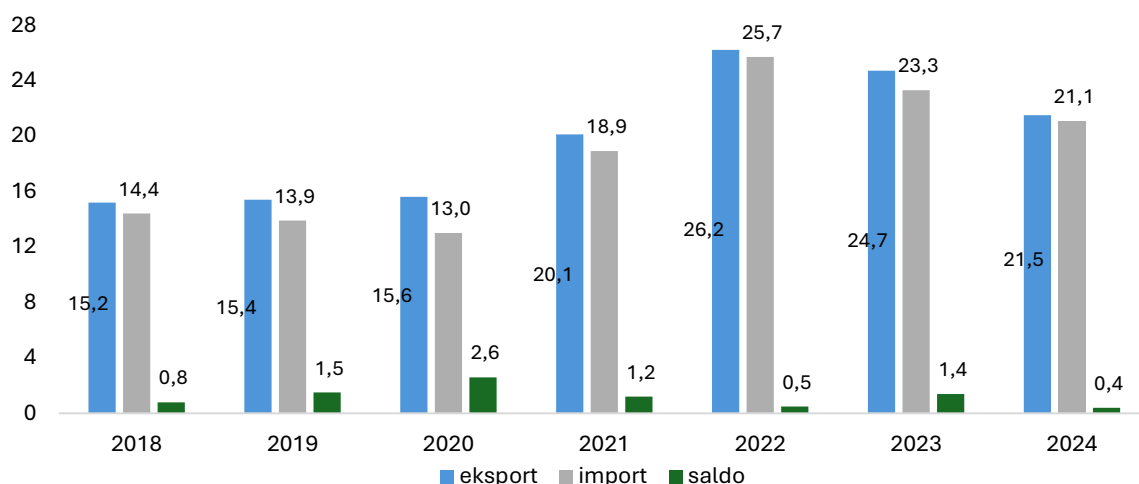
2. Bilans handlowy

W latach 2018–2024 województwo opolskie utrzymywało dodatnie saldo handlowe (tj. nadwyżkę wartości eksportu nad importem), co wskazuje na istotną rolę eksportu w gospodarce regionu. Skala tej nadwyżki ulegała jednak wyraźnym zmianom w analizowanym okresie.

W 2020 roku, pomimo globalnego kryzysu wywołanego pandemią COVID-19, w regionie nie odnotowano spadku eksportu, natomiast ograniczenie importu przełożyło się na osiągnięcie najwyższego salda handlowego (2,6 mld zł).

W latach 2021–2022 odnotowano wyraźny wzrost obrotów handlowych – w 2022 roku osiągnięto rekordowe wartości zarówno eksportu (26,2 mld zł), jak i importu (25,7 mld zł).

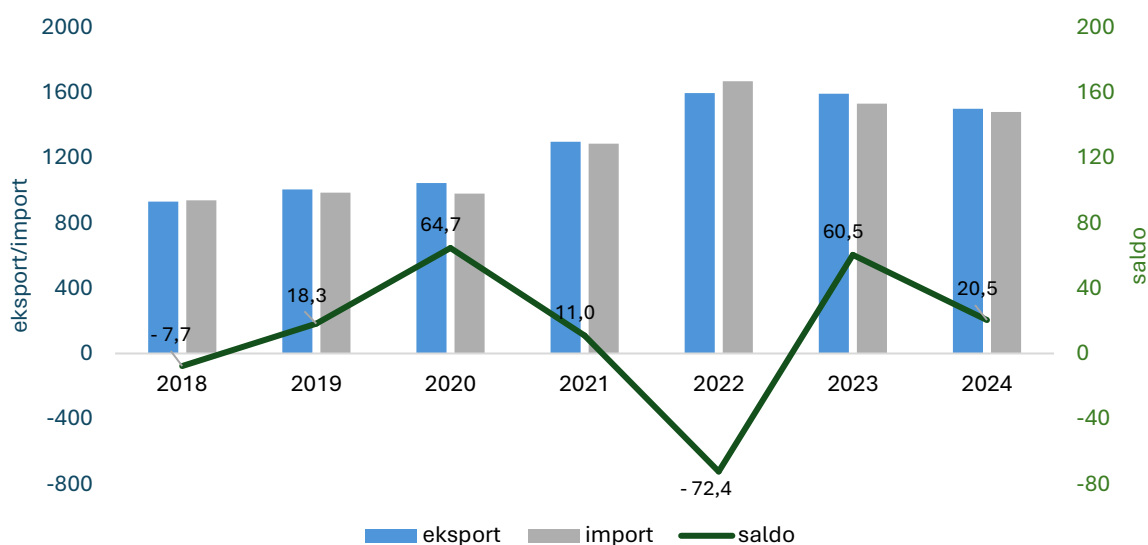
Wykres 1. Eksport, import oraz saldo handlowe woj. opolskiego w latach 2018-2024 (mld PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Od 2023 roku widoczne jest obniżenie wartości eksportu i importu. W 2024 roku nadwyżka handlowa zmniejszyła się do 0,4 mld zł (z 1,4 mld zł w 2023 roku), co wskazuje na osłabienie przewagi eksportowej. Może to również świadczyć o zwiększonej wrażliwości regionu na czynniki zewnętrzne.

Wykres 2. Eksport, import oraz saldo handlowe w Polsce w latach 2018-2024 (mld PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Analiza porównawcza danych dotyczących handlu zagranicznego Polski i województwa opolskiego w latach 2018–2024 wskazuje na podobny przebieg zmian w czasie. W obu przypadkach widoczna była stabilizacja przed pandemią, relatywnie dobre wyniki w 2020 roku, wyraźny wzrost wartości eksportu i importu w latach 2021–2022 oraz spowolnienie w okresie 2023–2024. Wskazuje to na silne powiązanie gospodarki regionu z trendami krajowymi i europejskimi.

Jednocześnie województwo opolskie utrzymywało w całym analizowanym okresie dodatnie saldo handlowe, podczas gdy na poziomie kraju w 2018 i 2022 roku odnotowano deficyt. Może to wskazywać na relatywnie większą odporność regionu na niekorzystne czynniki zewnętrzne.

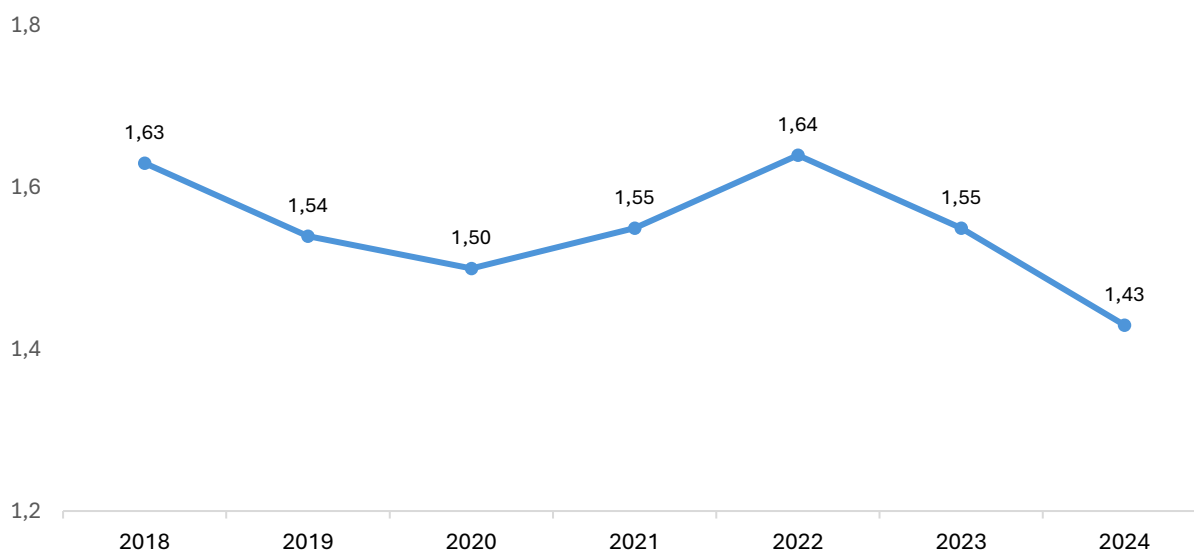
KLUCZOWA OBSERWACJA I WYZWANIE:

- ⇒ handel zagraniczny województwa opolskiego kształtuje się zgodnie z trendami krajowymi, przy jednoczesnym utrzymywaniu się w całym analizowanym okresie nadwyżki eksportu nad importem
- ⇒ wzmocnianie konkurencyjności eksportowej regionu oraz dywersyfikacja kierunków współpracy zagranicznej, w celu zwiększenia odporności gospodarki na wahania koniunktury.

3. Eksport województwa opolskiego

Udział województwa opolskiego w krajowym eksporcie w latach 2018–2024 pozostawał na stosunkowo stabilnym poziomie (1,43–1,64%), bez wyraźnej tendencji wzrostowej (wykres 3). Wskazuje to na brak istotnego wzmocnienia pozycji regionu w strukturze krajowego eksportu, a obserwowane zmiany mają raczej charakter krótkotrwałych wahań koniunkturalnych niż trwałych zmian strukturalnych.

Wykres 3. Udział woj. opolskiego w eksporcie krajowym w latach 2018-2024 (%)

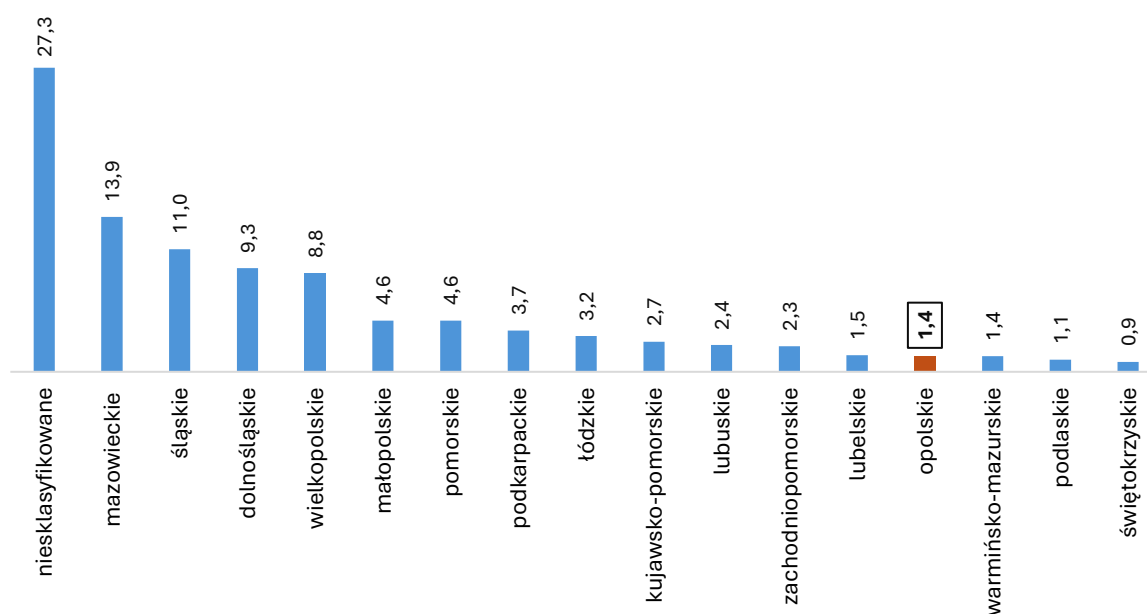

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej.

Analiza udziałów województw w krajowym eksporcie w 2018 i 2024 roku potwierdza utrzymującą się koncentrację eksportu w kilku najsilniejszych regionach (wykres 4). Największy udział w eksporcie przypada na kategorię „niesklasyfikowane”, obejmującą eksport trudny do jednoznacznego przypisania do konkretnego województwa. Jej znaczenie dodatkowo wzrosło w analizowanym okresie (z 23,9% do 27,3%), co może wynikać z działalności podmiotów o złożonej strukturze organizacyjnej.

Wśród województw liderem pozostaje mazowieckie, które zwiększyło swój udział (z 12,4% do 13,9%). Wzrost odnotowały również województwa dolnośląskie (z 8,4% do 9,3%) oraz podkarpackie, co wskazuje na wzmocnienie ich pozycji eksportowej. Jednocześnie część tradycyjnie silnych regionów przemysłowych zanotowała spadek udziału – dotyczy to m.in. województwa śląskiego (z 12,5% do 11,0%) oraz wielkopolskiego (z 10,3% do 8,8%). Oznacza to względne zmniejszenie ich znaczenia w strukturze eksportu, choć nadal należą do kluczowych eksporterów.

Wykres 4. Udział województw w krajowym eksporcie w 2024 roku (%)

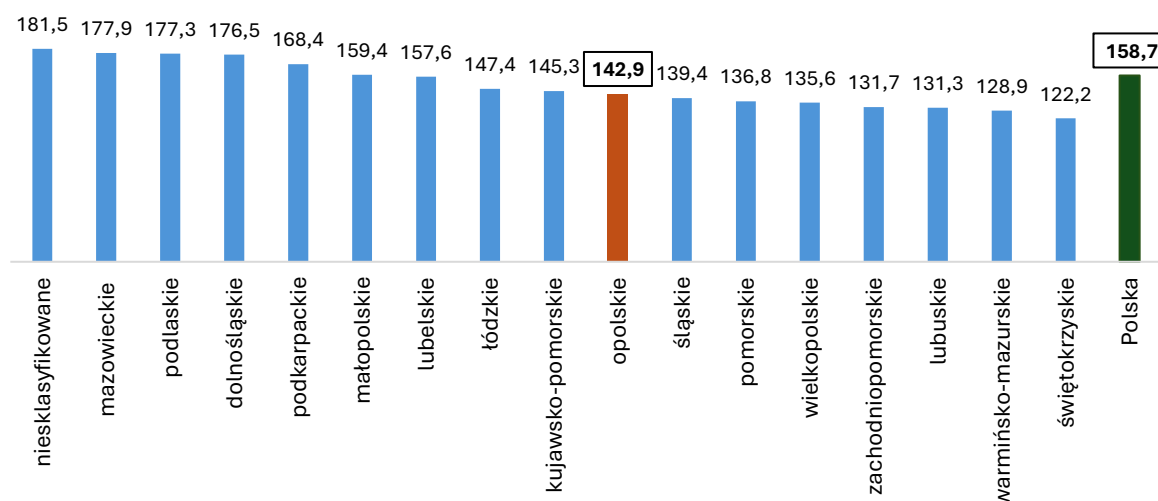

Źródło: opracowanie własne na podstawie publikacji Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego.

W 2024 roku (2018 = 100) eksport Polski był wyższy o 58,7% w porównaniu z rokiem bazowym, przy istotnym zróżnicowaniu dynamiki między regionami. Najwyższy wzrost odnotowano w kategorii „niesklasyfikowane” oraz w województwach mazowieckim, podlaskim i dolnośląskim.

Województwo opolskie osiągnęło wzrost eksportu na poziomie 42,9%, co oznacza dynamikę wyraźnie niższą od średniej krajowej. Może to wskazywać na wolniejsze tempo wzrostu potencjału eksportowego regionu na tle kraju.

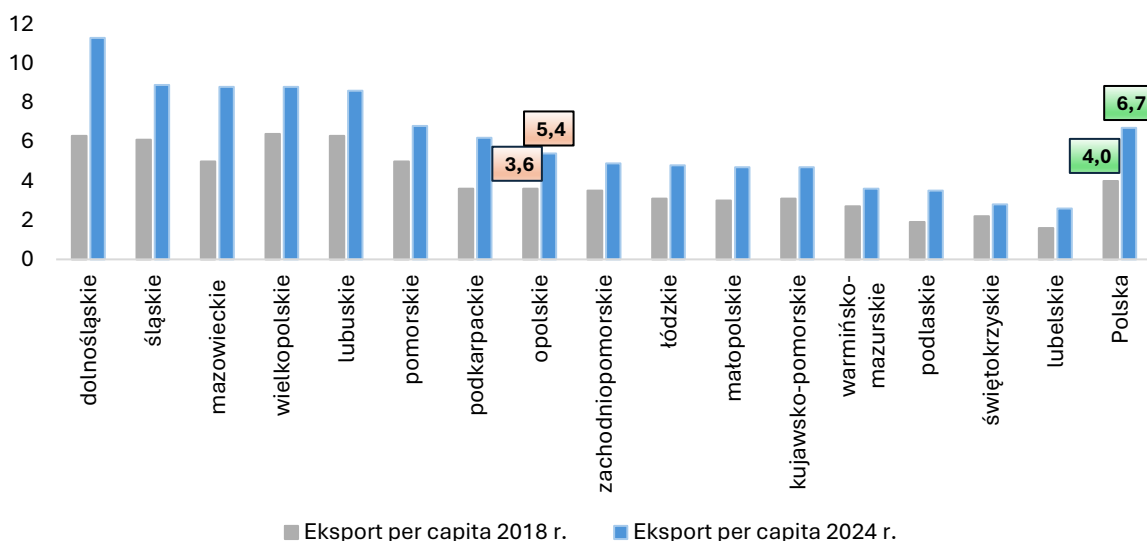
Wykres 5. Dynamika eksportu w Polsce i województwach w 2024 roku (2018 rok=100)

Źródło: opracowanie własne na podstawie publikacji Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego.

W latach 2018–2024 eksport na mieszkańca wzrósł we wszystkich województwach. Najwyższe wartości w 2024 roku osiągnęły województwa dolnośląskie, śląskie, mazowieckie i wielkopolskie, co potwierdza utrzymującą się przewagę regionów silnie uprzemysłowionych i wysoko rozwiniętych gospodarczo.

Wykres 6. Eksport *per capita* w Polsce i województwach w 2018 i 2024 roku (tys. EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie publikacji Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego.

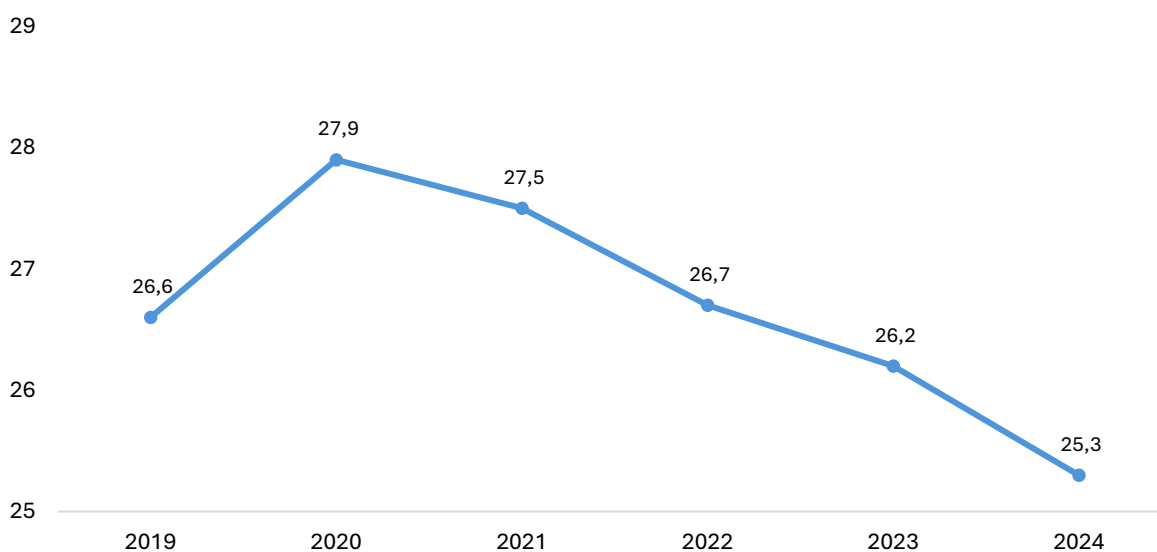
Jednocześnie widoczne są znaczące dysproporcje regionalne – różnica między liderem (województwo dolnośląskie – 11,3 tys. EUR) a najstarszym regionem (województwo lubelskie – 2,6 tys. EUR) pozostaje wyraźna.

Województwo opolskie zwiększyło eksport per capita z 3,6 do 5,4 tys. EUR, jednak w 2024 roku jego poziom nadal pozostawał poniżej średniej krajowej. W 2024 roku region plasował się na 8. miejscu wśród województw pod względem wartości eksportu na mieszkańca, co wskazuje na jego umiarkowaną pozycję na tle kraju.

Zróźnicowanie potencjału eksportowego między regionami, wynika m.in. z poziomu uprzemysłowienia, koncentracji działalności gospodarczej, dostępu do infrastruktury oraz stopnia integracji z rynkami międzynarodowymi.

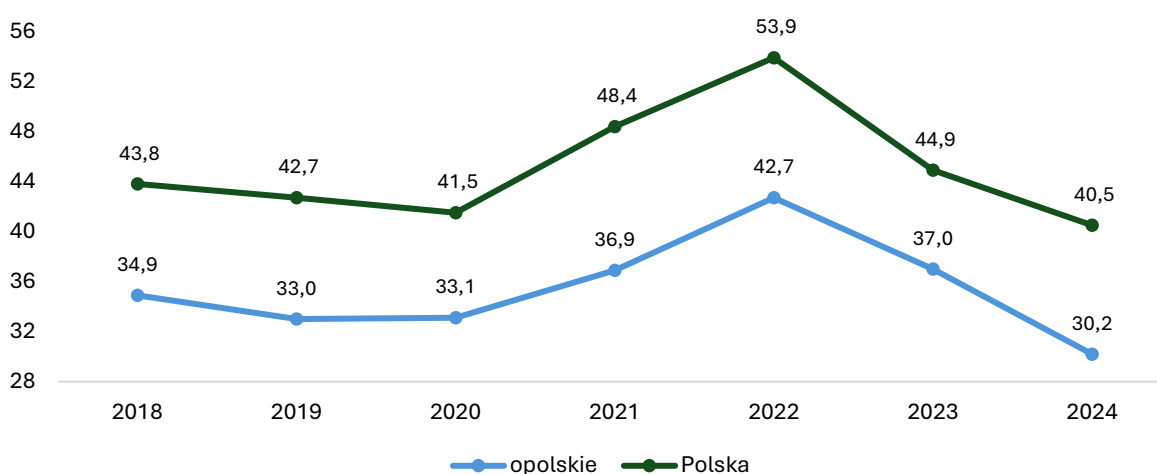
W latach 2019-2024 udział eksportu w przychodach ze sprzedaży utrzymywał się na względnie stabilnym poziomie (ok. 25-28%), wykazując jednocześnie łagodną tendencję spadkową po 2020 roku. Może to wskazywać na stopniowe zwiększanie znaczenia rynku krajowego w działalności przedsiębiorstw niefinansowych (wykres 7).

Wykres 7. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w woj. opolskim w latach 2019-2024 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wykres 8. Relacja wartości eksportu do PKB w woj. opolskim i w Polsce w latach 2018-2024 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i z Izby Administracji Skarbowej.

Analiza relacji wartości eksportu do PKB w latach 2018-2024 wskazuje na częściową zbieżność trendów w województwie opolskim i w Polsce. W obu przypadkach odnotowano spadek wskaźnika w latach 2018-2019, wyraźny wzrost w latach 2021-2022 oraz ponowne obniżenie

po 2022 roku. Oznacza to, że zarówno gospodarka krajowa, jak i regionalna podlegały podobnym uwarunkowaniom makroekonomicznym, w tym cyklowi koniunkturalnemu, odbiciu po pandemii oraz późniejszemu osłabieniu popytu zewnętrznego (wykres 8).

Liczba eksporterów

W latach 2018–2024 liczba eksporterów w Polsce wzrosła o 14,4%, co świadczy o rozszerzaniu się bazy przedsiębiorstw aktywnych na rynkach zagranicznych. Największy przyrost liczby eksporterów odnotowano w województwie mazowieckim (+2060 podmiotów), co wynika z wysokiej koncentracji działalności gospodarczej w tym regionie.

Tabela 1. Liczba eksporterów w Polsce i województwach w 2018 i 2024 roku

Region	Liczba eksporterów w 2018 r.	Liczba eksporterów w 2024 r.	Zmiana bezwzględna (liczba)	Wskaźnik zmiany (%)
mazowieckie	9 258	11 318	2 060	22,3
wielkopolskie	4 839	5 438	599	12,4
śląskie	4 776	5 185	409	8,6
małopolskie	3 921	4 693	772	19,7
dolnośląskie	3 025	3 476	451	14,9
pomorskie	2 949	3 229	280	9,5
łódzkie	2 931	3 211	280	9,6
podkarpackie	2 197	2 456	259	11,8
lubelskie	1 860	2 195	335	18,0
kujawsko-pomorskie	1 734	1 952	218	12,6
zachodniopomorskie	1 720	1 712	-8	-0,5
podlaskie	1 141	1 521	380	33,3
lubuskie	1 105	1 249	144	13,0
świętokrzyskie	1 239	1 181	-58	-4,7
opolskie	919	971	52	5,7
warmińsko-mazurskie	950	968	18	1,9
niesklasyfikowane	256	529	273	106,6
Polska*	44 820	51 284	6 464	14,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie publikacji Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego.

* Suma dla Polski razem z tzw. niesklasyfikowanymi

W większości regionów liczba eksporterów wzrosła, jednak dynamika zmian była zróżnicowana przestrzennie. Najwyższy wzrost odnotowano w województwie podlaskim - o 33,3%.

Spadek liczby eksporterów wystąpił jedynie w województwach zachodniopomorskim i świętokrzyskim (odpowiednio o 0,5% i 4,7%). Województwo opolskie zwiększyło liczbę eksporterów o 5,7% (tj. o 52 podmioty), jednak tempo tego wzrostu było niższe od średniej krajowej, co wskazuje na umiarkowaną dynamikę rozwoju aktywności eksportowej w regionie.

Struktura towarowa eksportu

W 2024 roku eksport województwa opolskiego nadal był zdominowany przez przetwórstwo przemysłowe, choć jego udział zmniejszył się z 78,9% do 72,6%. Jednocześnie istotnie wzrosło znaczenie handlu hurtowego i detalicznego (z 12,5% do 23,8%), co wskazuje na częściową dywersyfikację struktury eksportu.

Tabela 2. Eksport woj. opolskiego w 2018 i 2024 roku wg sekcji PKD

Sekcja PKD	2018 mln PLN	2024 mln PLN	Udział 2018 %	Udział 2024 %	Zmiana udziału pkt proc.
A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	241,7	217,7	1,6	1,0	-0,6
C - przetwórstwo przemysłowe	11 962,3	15 593,1	78,9	72,6	-6,3
E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	8,3	6,4	0,1	0,0	-0,1
F- budownictwo	154,3	238,0	1,0	1,1	0,1
G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1 894,5	5 118,2	12,5	23,8	11,3
H - transport i gospodarka magazynowa	11,3	66,2	0,1	0,3	0,2
L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	96,7	17,4	0,6	0,1	-0,5
M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	609,1	42,3	4,0	0,2	-3,8
N - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	14,3	16,8	0,1	0,1	0,0
Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1,9	6,6	0,0	0,0	0,0
inne¹ (B, D, I, J, K, O, P, R, S, T, U, niesklasyfikowane)	173,6	165,0	1,1	0,8	-0,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej.

Wyraźnie zmniejszył się natomiast udział działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (- 3,8 pkt proc.). Wyzwanie dla regionu stanowi zwiększenie udziału działalności generujących wyższą wartość dodaną w eksporcie, w szczególności poprzez rozwój usług zaawansowanych oraz sektorów opartych na wiedzy i innowacjach.

¹ Do sekcji „inne” – poza kategorią „niesklasyfikowane” – zaliczono również te sekcje, których wartość eksportu w 2024 r. nie przekroczyła w regionie 5 mln zł.

W strukturze towarowej eksportu województwa opolskiego utrzymuje się silna specjalizacja w branży motoryzacyjnej – udział części i akcesoriów do pojazdów wzrósł z 9,0% w 2018 roku do 10,0% w 2024 roku, przy jednoczesnym wzroście wartości eksportu.

W 2024 roku istotną pozycję zajęły także oleje ropy naftowej i produkty z minerałów bitumicznych (7,6%), które nie należały do głównych kategorii w 2018 roku, co wskazuje na zmianę struktury towarowej. Udział przetworów spożywczych (m.in. ekstraktu słodowego) nieznacznie się zmniejszył (z 5,3% do 4,5%), pomimo wzrostu ich wartości eksportu. Struktura eksportu województwa opolskiego pozostaje skoncentrowana na produktach sektora motoryzacyjnego oraz paliwowo-energetycznego (tabela 3).

Tabela 3. Grupy produktów o najwyższych wartościach eksportu w 2018 i 2024 roku wg klasyfikacji nomenklatury scalonej (CN)

Pozycja	Wartość eksportu (tys. PLN)	Udział w całkowitej wartości eksportu (%)
2018 rok		
Części i akcesoria do pojazdów samochodowych objętych pozycjami od 8701 do 8705	1 369 599,0	9,0
Ekstrakt słodowy; przetwory spożywcze z mąki, mączki, skrobi lub ekstraktu słodowego (...)²	808 417,2	5,3
Drut izolowany, kable oraz pozostałe izolowane przewody elektryczne (...)³	646 606,1	4,3
2024 rok		
Części i akcesoria do pojazdów samochodowych objętych pozycjami od 8701 do 8705	2 142 398,4	10,0
Oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, inne niż surowe (...)⁴	1 623 050,4	7,6
Ekstrakt słodowy; przetwory spożywcze z mąki, mączki, skrobi lub ekstraktu słodowego (...)	969 419,6	4,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej.

Najważniejsze rynki eksportowe

W 2024 roku Niemcy pozostały kluczowym rynkiem eksportowym województwa opolskiego, mimo spadku ich udziału z 40,6% do 37,0%, co wskazuje na częściową dywersyfikację

² Pełna nazwa: Ekstrakt słodowy; przetwory spożywcze z mąki, kasz, mączki, skrobi lub z ekstraktu słodowego, niezawierające kakao lub zawierające mniej niż 40 % masy kakao, obliczone w stosunku do całkowitej odtłuszczonej bazy, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; przetwory spożywcze z towarów objętych pozycjami od 0401 do 0404, niezawierające kakao lub zawierające mniej niż 5 % masy kakao, obliczone w stosunku do całkowitej odtłuszczonej bazy, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone.

³ Pełna nazwa: Drut izolowany (włączając emaliowany lub anodyzowany), kable (włączając kabel koncentryczny) oraz pozostałe izolowane przewody elektryczne, nawet wyposażone w złącza; przewody z włókien optycznych, złożone z indywidualnie ostioniętych włókien, nawet połączone z przewodnikami prądu elektrycznego lub wyposażone w złącza.

⁴ Pełna nazwa: Oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, inne niż surowe; preparaty gdzie indziej niewymienione ani niewłączone, zawierające 70 % masy lub więcej olejów ropy naftowej lub olejów otrzymywanych z minerałów bitumicznych, których te oleje stanowią składniki zasadnicze preparatów; oleje odpadowe.

kierunków sprzedaży. Najbardziej widoczną zmianą był wzrost roli Ukrainy, która stała się drugim partnerem handlowym regionu (9,7%), podczas gdy w 2018 roku nie należała do głównych odbiorców. Eksport województwa opolskiego nadal koncentruje się przede wszystkim na rynkach europejskich, przy nieco mniejszej dominacji jednego partnera handlowego – Niemiec.

Tabela 4. Główne kierunki eksportu woj. opolskiego - 2018 i 2024 rok

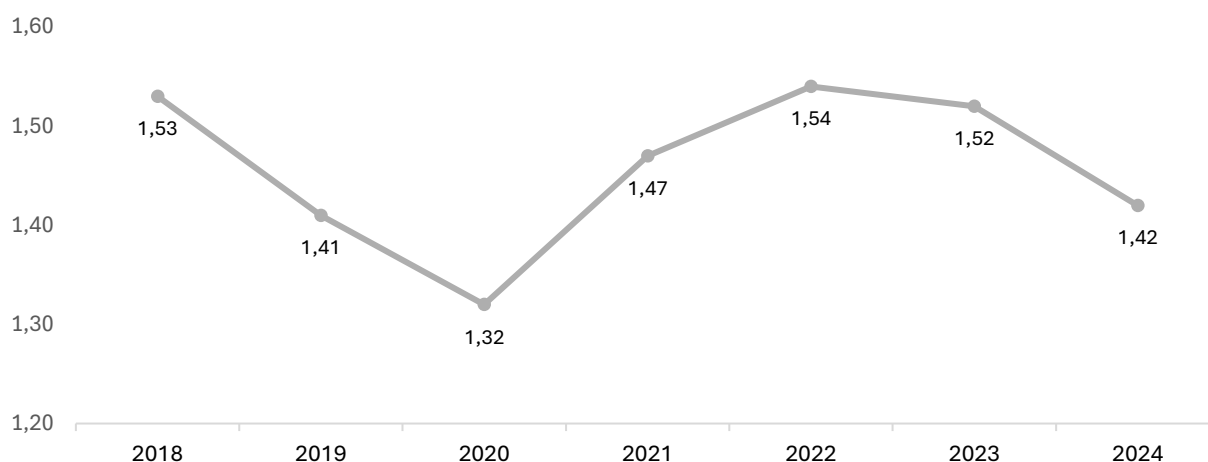
2018 - kraj	Wartość eksportu w mln PLN	Udział (%)	2024 - kraj	Wartość eksportu w mln PLN	Udział (%)
Niemcy	6 152,9	40,6	Niemcy	7 946,3	37,0
Czechy	1 654,3	10,9	Ukraina	2 082,2	9,7
Włochy	618,7	4,1	Czechy	1 748,8	8,1
Niderlandy	613,5	4,0	Belgia	936,0	4,4
Węgry	485,1	3,2	Niderlandy	838,8	3,9
Belgia	405,8	2,7	Włochy	655,0	3,0
Zjednoczone Królestwo	398,2	2,6	Węgry	644,6	3,0
Słowacja	362,8	2,4	Zjednoczone Królestwo	597,7	2,8
Szwecja	360,4	2,4	Francja	481,5	2,2
Francja	319,4	2,1	Słowacja	451,5	2,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej.

KLUCZOWE OBSERWACJE I WYZWANIA:

- ⇒ udział województwa opolskiego w krajowym eksporcie pozostaje na stabilnym poziomie, przy dynamice wzrostu wartości eksportu niższej od średniej krajowej
- ⇒ struktura eksportu regionu pozostaje silnie skoncentrowana – dominują przedsiębiorstwa przetwórstwa przemysłowego oraz towary z branży motoryzacyjnej i paliwowo-energetycznej
- ⇒ eksport regionu jest silnie powiązany z rynkami europejskimi, w szczególności z Niemcami, przy jednoczesnych wzroście znaczenia innych kierunków sprzedaży
- ⇒ wzmocnienie pozycji eksportowej regionu poprzez zwiększenie tempa wzrostu eksportu oraz stopniowe poszerzanie bazy eksporterów
- ⇒ zwiększenie udziału działalności o wyższej wartości dodanej w eksporcie, w szczególności poprzez rozwój usług zaawansowanych i sektorów innowacyjnych
- ⇒ wzmocnienie roli działalności opartej na wiedzy, w tym działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej -zgodnie z kierunkami Strategii Opolskie 2030
- ⇒ dalsza dywersyfikacja kierunków eksportu poprzez rozwój obecności na nowych rynkach zagranicznych, przy jednoczesnym utrzymaniu silnych powiązań z kluczowymi partnerami handlowymi.

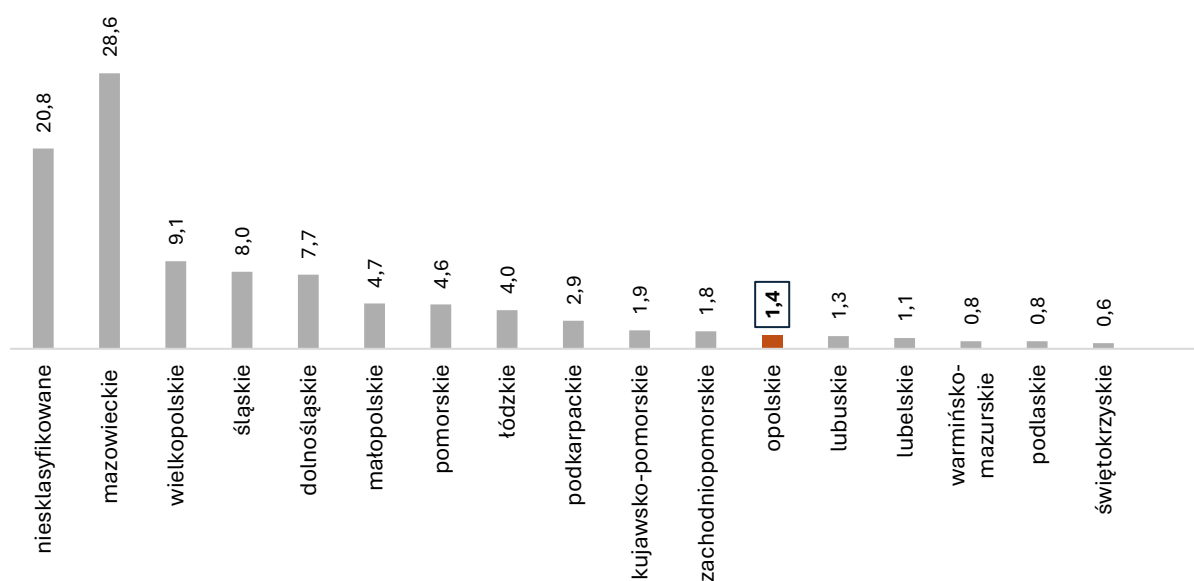
Wykres 9. Udział województwa opolskiego w imporcie krajowym w latach 2018-2024 (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej.

W analizowanym okresie utrzymała się silna koncentracja importu w województwie mazowieckim, którego udział wzrósł z 27,2% do 28,6%. Wraz z kategorią „niesklasyfikowane” (wzrost z 17,3% do 20,8%) skupia ono blisko połowę krajowego importu.

Wykres 10. Udział województw w krajowym imporcie w 2024 roku (%)

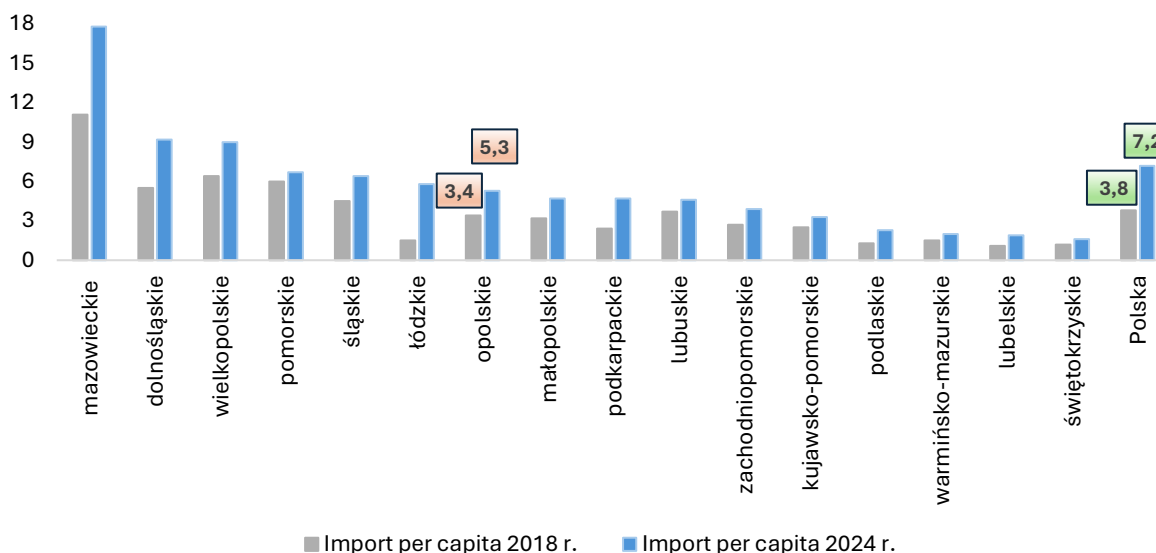
Źródło: opracowanie własne na podstawie publikacji Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego.

Wśród dużych regionów przemysłowych spadek udziału odnotowały m.in. województwa śląskie (z 9,2% do 8,0%), wielkopolskie (z 10,1% do 9,1%) i pomorskie (z 6,4% do 4,6%), natomiast dolnośląskie zwiększyło swój udział z 7,2% do 7,7%. Niewielkie wzrosty zanotowały również województwa podkarpackie, lubelskie i podlaskie, choć ich znaczenie w skali kraju pozostaje ograniczone. Wskazuje to na utrzymującą się koncentrację importu w największych ośrodkach gospodarczych oraz stabilną, lecz niewielką rolę województwa opolskiego w strukturze krajowego importu.

W latach 2018–2024 import na mieszkańca wzrósł we wszystkich województwach, a średnia dla Polski niemal się podwoiła (z 3,8 do 7,2 tys. EUR). Najwyższy poziom utrzymało województwo mazowieckie, wyraźnie wyprzedzając pozostałe regiony.

Województwo opolskie zwiększyło wartość importu per capita z 3,4 tys. EUR w 2018 roku do 5,3 tys. EUR w 2024 roku, zajmując siódme miejsce wśród województw (wykres 11).

Wykres 11. Import per capita w Polsce i województwach w 2018 i 2024 roku (tys. EUR)

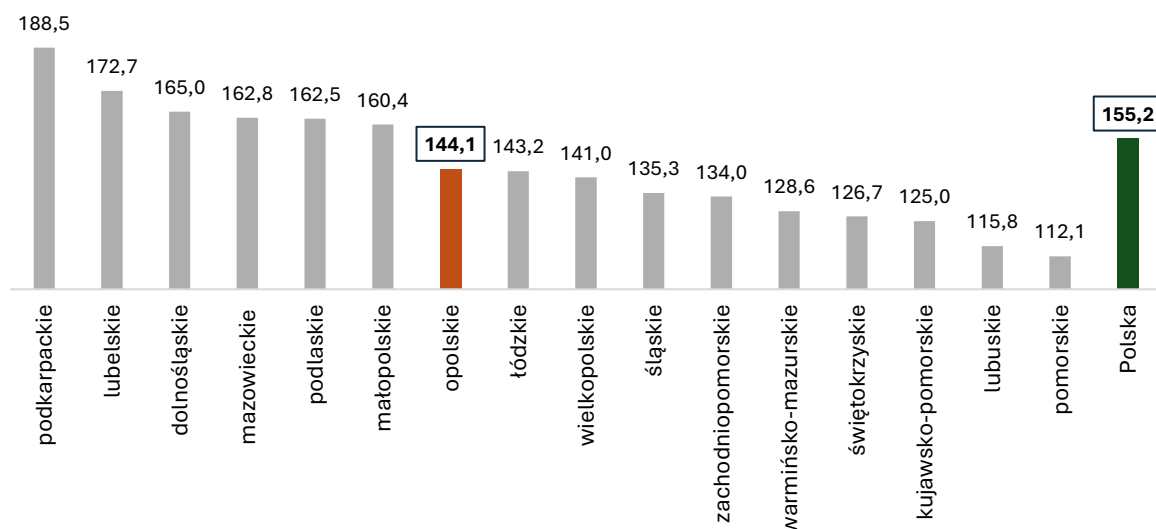

Źródło: opracowanie własne na podstawie publikacji Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego.

W 2024 roku import w Polsce był o 55,2% wyższy niż w 2018 roku, przy czym dynamika - podobnie jak w przypadku eksportu - była wyraźnie zróżnicowana regionalnie. Najwyższe wzrosty odnotowano w województwach podkarpackim (188,5) i lubelskim (172,7), natomiast najniższe w województwach lubuskim (115,8) oraz pomorskim (112,1).

Województwo opolskie (144,1) zwiększyło import w tempie niższym od średniej krajowej, co może wskazywać na mniejszą zależność gospodarki regionu od dostaw zewnętrznych (wykres 12). Zjawisko to, jak wskazuje literatura przedmiotu, może wynikać ze zróżnicowania struktur gospodarek regionalnych, skali działalności przedsiębiorstw oraz stopnia ich integracji w międzynarodowych łańcuchach dostaw.

Wykres 12. Dynamika importu w Polsce i województwach w 2024 roku (2018 rok=100)

Źródło: opracowanie własne na podstawie publikacji Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego.

Liczba importerów

W latach 2018–2024 liczba importerów w Polsce zwiększyła się o 20,8%, co świadczy o rozszerzaniu się bazy podmiotów uczestniczących w handlu międzynarodowym. Największy przyrost odnotowano w województwie mazowieckim (+2 443 podmioty), które utrzymuje dominującą pozycję w strukturze gospodarki kraju.

Dynamika zmian była zróżnicowana regionalnie - najwyższe wzrosty odnotowano w województwach małopolskim (+28,0%), podkarpackim (+27,3%) i lubelskim (27,0%), natomiast najniższą w województwie lubuskim (+10,5%).

Województwo opolskie zwiększyło liczbę importerów o 18,7% (tj. o 170 podmiotów), co oznacza tempo wzrostu nieco niższe od średniej krajowej i wskazuje na umiarkowaną dynamikę rozwoju bazy importerów w regionie.

Tabela 5. Liczba importerów w Polsce i województwach w 2018 i 2024 roku

Region	Liczba importerów w 2018 r.	Liczba importerów w 2024 r.	Zmiana bezwzględna (liczba)	Wskaźnik zmiany (%)
mazowieckie	14 280	16 723	2 443	17,1
śląskie	6 166	7 250	1 084	17,6
wielkopolskie	5 422	6 462	1 040	19,2
małopolskie	4 690	6 003	1 313	28,0
dolnośląskie	4 011	4 829	818	20,4
pomorskie	3 533	4 115	582	16,5
łódzkie	3 511	4 066	555	15,8
podkarpackie	1 954	2 488	534	27,3
kujawsko-pomorskie	2 041	2 415	374	18,3
lubelskie	1 666	2 115	449	27,0

Region	Liczba importerów w 2018 r.	Liczba importerów w 2024 r.	Zmiana bezwzględna (liczba)	Wskaźnik zmiany (%)
zachodniopomorskie	1 676	1 959	283	16,9
podlaskie	1 229	1 496	267	21,7
warmińsko-mazurskie	1 014	1 204	190	18,7
świętokrzyskie	974	1 200	226	23,2
lubuskie	1 035	1 144	109	10,5
opolskie	911	1 081	170	18,7
niesklasyfikowane	311	1 192	881	283,3
Polska*	54 424	65 742	11 318	20,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie publikacji Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego.

* Suma dla Polski razem z tzw. niesklasyfikowanymi

Struktura towarowa importu

W latach 2018–2024 w województwie opolskim wyraźnie zmniejszył się udział przetwórstwa przemysłowego w imporcie (z 63,8% do 51,5%), pomimo wzrostu jego wartości. Jednocześnie znacząco wzrosło znaczenie handlu hurtowego i detalicznego (z 26,8% do 47,4%), które zbliżyło się skalą do poziomu przetwórstwa przemysłowego.

Tabela 6. Import woj. opolskiego w 2018 i 2024 roku wg sekcji PKD

Sekcja PKD	2018 mln PLN	2024 mln PLN	Udział 2018 %	Udział 2024 %	Zmiana udziału pkt proc.
A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	39,1	63,1	0,3	0,3	0,0
B - górnictwo i wydobywanie	6,1	10,1	0,0	0,0	0,0
C - przetwórstwo przemysłowe	9 013,6	10 716,4	63,8	51,5	-12,3
F- budownictwo	66,1	78,1	0,5	0,4	-0,1
G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	3 779,5	9 857,4	26,8	47,4	20,6
H - transport i gospodarka magazynowa	17,9	35,0	0,1	0,2	0,1
M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 121,5	20,9	7,9	0,1	-7,8
N - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4,3	11,7	0,0	0,1	0,1
R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0,5	5,0	0,0	0,0	0,0
S - pozostała działalność usługowa	13,4	7,3	0,1	0,0	-0,1

Sekcja PKD	2018 mln PLN	2024 mln PLN	Udział 2018 %	Udział 2024 %	Zmiana udziału pkt proc.
inne⁵ (D, E, I, J, K, L, O, P, Q, T, U, niesklasyfikowane)	330,5	280,8	2,3	1,3	-1,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej.

Struktura importu regionu przesunęła się w kierunku działalności handlowej (wzrost o 20,6 pkt proc.), przy jednoczesnym spadku znaczenia sektora przemysłowego i działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (odpowiednio o 12,3 pkt proc. i 7,8 pkt proc.). Tendencje te są częściowo zbieżne ze zmianami obserwowanymi w eksporcie, gdzie również zmniejszył się udział przetwórstwa przemysłowego. Jednocześnie w imporcie skala przesunięcia w kierunku działalności handlowej jest wyraźnie większa, co wskazuje na rosnącą rolę funkcji dystrybucyjnych, przy jednoczesnym utrzymaniu bardziej przemysłowego charakteru eksportu.

W analizowanym okresie nastąpiła wyraźna zmiana struktury towarowej importu, związana przede wszystkim ze wzrostem znaczenia olejów ropy naftowej i produktów z minerałów bitumicznych, których udział zwiększył się z 7,5% do 24,4%. Oznacza to ponad trzykrotny wzrost wartości tej kategorii i jej dominującą pozycję w imporcie w 2024 roku.

Jednocześnie zmniejszył się udział części i akcesoriów do pojazdów samochodowych (z 7,2% do 4,6%), przy utrzymaniu wysokiej wartości importu. Wskazuje to na zmianę relacji pomiędzy poszczególnymi kategoriami towarowymi, a nie na ograniczenie samej skali importu w sektorze motoryzacyjnym.

Udział przetworów spożywczych (m.in. ekstraktu słodowego) pozostał stabilny, co sugeruje, że zmiany w strukturze importu nie dotyczyły wszystkich kategorii w równym stopniu, lecz koncentrowały się na wybranych grupach towarowych.

W rezultacie struktura importu województwa opolskiego przesunęła się w kierunku surowców oraz produktów z sektora paliwowo-energetycznego. Zjawisko to można prawdopodobnie wiązać z rosnącym zapotrzebowaniem przedsiębiorstw regionu na nośniki energii, co jednocześnie zwiększa wrażliwość importu na wahania cen oraz dostępność tych surowców na rynkach międzynarodowych.

Tabela 7. Grupy produktów o najwyższych wartościach importu w 2018 i 2024 roku wg klasyfikacji nomenklatury scalonej (CN)

Pozycja	Wartość importu towaru (tys. PLN)	Udział w całkowitej wartości importu (%)
2018 rok		
Oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, inne niż surowe (...)	1 085 949,3	7,5
Części i akcesoria do pojazdów samochodowych objętych pozycjami od 8701 do 8705	1 031 325,9	7,2

⁵ Do sekcji „inne” – poza kategorią „niesklasyfikowane” – zaliczono również te sekcje, których wartość importu w 2024 roku nie przekroczyła w regionie 5 mln zł.

Pozycja	Wartość importu towaru (tys. PLN)	Udział w całkowitej wartości importu (%)
Ekstrakt słodowy; przetwory spożywcze z mąki, mączki, skrobi lub ekstraktu słodowego (...)	565 745,6	3,9
2024 rok		
Oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, inne niż surowe (...)	5 154 755,1	24,4
Części i akcesoria do pojazdów samochodowych objętych pozycjami od 8701 do 8705	969 024,1	4,6
Ekstrakt słodowy; przetwory spożywcze z mąki, mączki, skrobi lub ekstraktu słodowego (...)	838 248,3	4,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej.

Najważniejsze rynki importowe

W 2024 roku Niemcy umocniły pozycję głównego partnera importowego województwa opolskiego, zwiększając swój udział z 34,6% do 39,2%, co wskazuje na rosnącą koncentrację dostaw z tego kierunku. Jednocześnie kraj ten pozostaje również dominującym partnerem eksportowym regionu, mimo że jego udział w eksporcie w 2024 roku (37,0%) był niższy niż w 2018 roku (40,6%).

Istotną zmianą było pojawienie się Chin i Stanów Zjednoczonych wśród kluczowych dostawców w miejsce Federacji Rosyjskiej, co odzwierciedla zmiany w strukturze geograficznej importu. Import regionu nadal koncentruje się głównie na rynkach europejskich, jednak rośnie znaczenie partnerów pozaeuropejskich, co wskazuje na stopniową dywersyfikację kierunków zaopatrzenia.

Tabela 8. Kraje o najwyższej wartości importu do województwa opolskiego w 2018 i 2024 roku

2018 - kraj	Wartość importu w mln PLN	Udział (%)	2024 - kraj	Wartość importu w mln PLN	Udział (%)
Niemcy	4 979,0	34,6	Niemcy	8 274,7	39,2
Federacja Rosyjska	1 432,8	8,0	Chiny	1 724,1	8,2
Włochy	594,6	4,4	Stany Zjednoczone	1 237,9	5,9
Niderlandy	635,7	4,1	Włochy	944,5	4,5
Czechy	546,7	3,8	Niderlandy	637,5	3,0
Belgia	305,6	3,0	Czechy	598,1	2,8
Słowacja	432,8	2,3	Belgia	537,7	2,6
Ukraina	455,1	2,1	Francja	517,2	2,5
Francja	329,5	2,0	Irlandia	453,9	2,2
Turcja	184,5	1,9	Słowacja	401,8	1,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej.

KLUCZOWE OBSERWACJE I WYZWANIA:

- ⇒ import regionu cechuje rosnąca koncentracja – zarówno geograficzna (wzrost udziału Niemiec), jak i towarowa (zwiększenie znaczenia sektora paliwowo-energetycznego)
- ⇒ struktura importu przesuwana się w kierunku działalności handlowej, przy spadku znaczenia przetwórstwa przemysłowego oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej
- ⇒ wzrasta znaczenie partnerów pozaeuropejskich, przy utrzymującej się dominacji rynków europejskich
- ⇒ **dywersyfikacja kierunków dostaw oraz wzmacnianie stabilności i bezpieczeństwa zaopatrzenia gospodarki regionu**
- ⇒ **lepsze powiązanie struktury importu z potrzebami rozwojowymi gospodarki oraz działalnością przedsiębiorstw**
- ⇒ **wzmocnienie roli działalności opartej na wiedzy, w tym wykorzystanie importu w procesach innowacyjnych i rozwojowych.**

5. Podsumowanie

- a)** W latach 2018-2024 dynamika zmian w handlu zagranicznym Polski i województwa opolskiego była zbliżona – obejmowała okres stabilizacji przed pandemią, relatywnie dobre wyniki w 2020 roku, wyraźne ożywienie w latach 2021-2022 oraz spowolnienie w latach 2023-2024. Wysoka dynamika wartości eksportu i importu w 2022 roku była częściowo związana z wysoką inflacją (14,4%)⁶.
- b)** Województwo opolskie w całym analizowanym okresie utrzymywało dodatnie saldo handlowe, co potwierdza trwałą przewagę eksportu nad importem. Skala nadwyżki ulegała jednak istotnym zmianom w czasie.
- c)** Udział województwa opolskiego w krajowym eksporcie i imporcie pozostawał na stosunkowo stabilnym poziomie (ok. 1,32–1,64%), bez wyraźnej tendencji wzrostowej.
- d)** W 2024 roku eksport i import na mieszkańca wyniosły odpowiednio 5,4 i 5,3 tys. EUR (poniżej średniej krajowej), co uplasowało region na 8. i 7. miejscu w Polsce, wskazując na umiarkowaną pozycję gospodarczą.
- e)** Głównym partnerem handlowym regionu pozostały Niemcy, jednak struktura geograficzna wymiany handlowej ulegała stopniowym zmianom, w tym pod wpływem czynników geopolitycznych, w szczególności konsekwencji agresji Rosji na Ukrainę. Wzrosło znaczenie Ukrainy w eksporcie oraz Stanów Zjednoczonych i Chin w imporcie, przy jednoczesnym spadku udziału importu z Rosji.

⁶ Roczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych za 2022 r.

- f) Niemcy pozostają również najważniejszym partnerem handlowym Polski, jednak ich udział w eksporcie (27,2%) i imporcie (19,2%) jest niższy niż w przypadku województwa opolskiego (odpowiednio 37,0% i 39,2%)⁷, co wskazuje na silniejsze powiązania regionu z tym rynkiem.
- g) W eksporcie regionu utrzymuje się silna specjalizacja przemysłowa – przetwórstwo przemysłowe pozostaje dominującym sektorem, mimo spadku jego udziału (z 78,9% do 72,6%). Jednocześnie wzrosło znaczenie działalności handlowej (z 12,5% do 23,8%), co wskazuje na zmiany w strukturze gospodarczej podmiotów eksportujących towary. W ujęciu towarowym eksport koncentruje się na branży motoryzacyjnej, przy rosnącym znaczeniu produktów z sektora paliwowo-energetycznego.
- h) Struktura importu uległa istotnym zmianom – zmniejszył się udział przetwórstwa przemysłowego (z 63,8% do 51,5%), a znacząco wzrosła rola handlu hurtowego i detalicznego (z 26,8% do 47,4%). W ujęciu towarowym wyraźnie wzrosło znaczenie produktów ropopochodnych, które stały się kluczową kategorią przywozu.
- i) Wyniki analizy wskazują na zasadność aktualizacji diagnozy regionalnej, w szczególności w kontekście zmian strukturalnych w wymianie międzynarodowej - zarówno w ujęciu towarowym, jak i geograficznym.

Wniosek syntetyczny:

Handel zagraniczny województwa opolskiego charakteryzuje się umiarkowaną skalą, postępującą dywersyfikacją kierunków wymiany oraz zmianami w strukturze towarowej, przy jednoczesnym utrzymaniu silnych powiązań z gospodarką niemiecką i rynkiem europejskim - co wskazuje na potrzebę dalszego wzmocnienia konkurencyjności eksportowej oraz odporności gospodarki regionu na czynniki zewnętrzne.

⁷ Dane za 2024 r.